

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 30 czerwca 2010 r.

WKA.I.0932–11/09

*Pan
Wojciech Gajewski
Wójt Gminy Zawidz*

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206), przeprowadzona została kontrola problemowa w kierowanym przez Pana Urzędzie.

Tematyka kontroli obejmowała realizację przez gminę zadań z zakresu: pomocy społecznej, ewidencji działalności gospodarczej, wydawania zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, działalności Urzędu Stanu Cywilnego, ewidencji ludności i wydawania dowodów osobistych, powszechnego obowiązku obrony, przeciwdziałania nielegalnej uprawie maku i konopi oraz załatwiania skarg i wniosków.

Celem kontroli było ustalenie rzeczywistego stanu realizacji przez gminę zadań z zakresu administracji rządowej, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania norm zawartych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej kpa – t.j. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) przy załatwianiu spraw.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2008 r. do 31 marca 2009 r.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki przedstawione zostały w podpisanym bez zastrzeżeń protokole kontroli, przekazuję Panu Wójtowi niniejsze **wystąpienie pokontrolne.**

I. W zakresie realizacji zadań związanych z ewidencją działalności gospodarczej

Stwierdzono, iż ewidencja działalności gospodarczej prowadzona była w formie rejestru ksiązkowego.

W okresie objętym kontrolą zarejestrowano 58 nowych podmiotów gospodarczych, wydano 31 decyzji wykreślających podmiot z ewidencji działalności gospodarczej oraz dokonano 29 zmian we wpisach do ewidencji działalności gospodarczej.

Poddane kontroli wpisy do ewidencji działalności gospodarczej dokonane zostały zgodnie z właściwością miejscową, określoną w art. 7a ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej (dalej ustawa Prawo działalności gospodarczej – Dz. U. Nr 101, poz. 1178 z późn. zm.). Numery poszczególnych wpisów znajdujących się w rejestrze nadawane były narastająco, zgodnie z kolejnością dokonywanych zgłoszeń. Organ ewidencyjny pobierał opłaty od zgłoszeń o dokonanie wpisu bądź wprowadzenie zmiany we wpisie, w prawidłowych wysokościach, określonych w art. 7a ust. 3 powyższej ustawy¹.

Dane zawarte w zaświadczeniach o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej oraz zmiany w ewidencji były zgodne z danymi zgłaszanymi przez przedsiębiorców, zarówno pod względem danych osobowych przedsiębiorców, jak i przedmiotu rejestrowanej działalności gospodarczej. Wpisy do ewidencji działalności gospodarczej dokonywane były bez zbędnej zwłoki – najczęściej w dniu zgłoszenia. Wydane zaświadczenia o wpisie doręczane były zgodnie z wymogami art. 7b ust. 3 ustawy Prawo działalności gospodarczej² – odbiór osobisty zaświadczenia o wpisie bądź zmianie wpisu przedsiębiorca każdorazowo potwierdzał własnoręcznym podpisem.

Wykreśleń wpisów z ewidencji działalności gospodarczej dokonywano w formie decyzji – zgodnie z regulacją art. 7g ust. 1 ustawy Prawo działalności gospodarczej, w związku z zawiadomieniami przedsiębiorców o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej. Poddane badaniu decyzje zawierały wszystkie elementy decyzji, o których mowa w art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej kpa – t.j. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.).

¹. Z dniem 31 marca 2009 r. art. 7a ust. 3 ustawy Prawo działalności gospodarczej został zmieniony przez art. 24 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 18, poz. 97).

². Z dniem 31 marca 2009 r. art. 7b ust. 3 został zmieniony przez art. 24 pkt 2 lit. b ww. ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

W wyniku kontroli stwierdzono jednakże następujące nieprawidłowości:

1. Nieodnotowanie we wpisach do rejestru ewidencji działalności gospodarczej – numeru PESEL oraz numeru NIP przedsiębiorców. Zgodnie z art. 7b ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo działalności gospodarczej, zgłoszenie powinno zawierać m.in. „(...) *oznaczenie przedsiębiorcy oraz jego numer ewidencyjny PESEL, o ile taki posiada (...)*”, zaś obowiązek podania numeru NIP wynika z art. 16 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, oraz – od 31 marca 2009 r. – wprost z art. 7b ust. 2 pkt 1a ustawy Prawo działalności gospodarczej.
2. Nieodnotowanie we wpisach do rejestru ewidencji działalności gospodarczej dat: zgłoszenia zmiany przez przedsiębiorcę oraz wprowadzenia zmiany do ewidencji – w kolumnach dotyczących zmian dokonywanych w ewidencji powielano jedynie dane dotyczące dokonania pierwszego wpisu przedsiębiorcy.
3. Posługiwanie się, dla określenia organu ewidencyjnego – we wszystkich poddanych badaniu zaświadczeniach o dokonaniu wpisu do ewidencji działalności bądź o zmianie wpisu, a także w decyzjach o wykreśleniu wpisu z ewidencji działalności gospodarczej – pieczętą nagłówkową „*Urząd Gminy Zawidz*”. Zgodnie z art. 7b ust. 1 ustawy Prawo działalności gospodarczej, organem ewidencyjnym dokonującym wpisu do ewidencji działalności gospodarczej jest wójt.
4. Wskazywanie w podstawie prawnej wszystkich poddanych badaniu zaświadczeń o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej – nieobowiązującego w dacie wydania zaświadczenia art. 7 ust. 2, a także art. 7a ust. 1 oraz art. 7b ust. 1 ustawy Prawo działalności gospodarczej, zamiast właściwej jednostki redakcyjnej – art. 7b ust. 3 powyższej ustawy.
5. Nieumieszczenie dat wpływu na wszystkich poddanych badaniu zgłoszeniach o dokonanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej oraz wnioskach o zmianę wpisu. Takie działanie stanowi naruszenie § 6 ust. 11 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (dalej rozporządzenie w sprawie instrukcji kancelaryjnej – Dz. U. Nr 112, poz. 1319 z późn. zm.), zgodnie z którym „*Na każdej wpływającej na nośniku papierowym korespondencji umieszcza się w górnym lewym rogu pierwszej strony pieczętą wpływu określającą datę otrzymania i wchodzący numer ewidencyjny z rejestru kancelaryjnego*”.

II. W zakresie udzielania zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych

Na dzień 1 stycznia 2008 r. na terenie gminy znajdowało się 31 punktów sprzedaży, w których prowadzona była, na podstawie 57 zezwoleń, sprzedaż napojów alkoholowych.

W okresie objętym kontrolą wydano 25 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym: 23 zezwolenia na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz 2 zezwolenia jednorazowe.

Ustalono, że zezwolenia wydawano na podstawie pisemnych wniosków przedsiębiorców, oddzielnie na poszczególne rodzaje napojów alkoholowych – zgodnie z wymogami art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (dalej ustawa o wychowaniu w trzeźwości – t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).

W zakresie realizacji zadań w przedmiocie wydawania zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych stwierdzono, że organ zezwalający przestrzegał ustalonego w uchwałach Rady Gminy limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W powyższym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie niekompletnych wniosków złożonych przez przedsiębiorców, i tak:
 - w przypadku 4 zezwoleń, oznaczonych: I/6435/A/1/2008, I/6435/B/1/2008, I/6435/A/12/2008 oraz II/6435/C/4/2008 – decyzje zostały wydane bez wymaganego prawem stanowiska innego organu – decyzji państwowego powiatowego inspektora sanitarnego zatwierdzającej punkt sprzedaży; w 3 przypadkach przedmiotowe decyzje zostały dostarczone do urzędu po uzyskaniu zezwoleń,
 - w przypadku 3 zezwoleń, oznaczonych: I/6435/A/23/2008, I/6435/A/26/2008 i I/6435/C/16/2008 – do wniosków o ich wydanie nie dołączono dokumentu potwierdzającego tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu stanowiącego punkt sprzedaży napojów alkoholowych,
 - w przypadku 3 zezwoleń, oznaczonych: I/6435/A/5/2009, I/6435/B/5/2009 II/6435/C/4/2008 – nie wskazano adresu punktu składowania napojów alkoholowych (magazynu dystrybucyjnego).

Obowiązek podania powyższych danych oraz dołączenia do wniosku wymienionych dokumentów wynika z regulacji zawartych w art. 18 ust. 5 i 6 ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Pomimo występujących braków formalnych, organ zezwalający nie zastosował trybu określonego w art. 64 § 2 kpa, zobowiązującym do wezwania

wnoszącego podanie do usunięcia braków w terminie 7 dni, pod rygorem pozostawienia podania bez rozpoznania.

2. Wydanie 9 decyzji o udzieleniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym: 8 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, oznaczonych: RGK-6435/16/08, RGK-6435/18/08, RGK-6435/22/08, RGK-6435/23/08, RGK-6435/24/08, RGK-6435/25/08, RGK-6435/26/08, RGK-6435/27/08 oraz 1 przeznaczonego do spożycia w miejscu sprzedaży, oznaczonego II/6435/C/4/2008, na okres krótszy niż, odpowiednio, 2 i 4 lata. Działaniem takim naruszono wymogi określone w art. 18 ust. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, zgodnie z którym *„Zezwolenie (...) wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – nie krótszy niż 2 lata”*.
3. Wydanie zezwolenia oznaczonego II/6435/C/4/2008 na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu w miejscu sprzedaży oraz wszystkich poddanych badaniu zezwoleń jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych – pomimo niezyskania opinii gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Działaniem takim naruszono regulację zawartą w art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości, zgodnie z którym zezwolenia wydaje się *„(...) po uzyskaniu pozytywnej opinii gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (...), a także zasady ustalone w art. 106 § 1 i § 5 kpa, zgodnie z którym „Jeżeli przepis prawa uzależnia wydanie decyzji od zajęcia stanowiska przez inny organ (wyrażenia opinii albo zgody albo wyrażenia stanowiska w innej formie), decyzję wydaje się po zajęciu stanowiska przez ten organ”, zaś „Zajęcie stanowiska przez ten organ następuje w drodze postanowienia, na które służy stronie zażalenie”*.
4. Wszystkie poddane badaniu postanowienia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z właściwymi uchwałami Rady Gminy nie zawierały pouczenia, czy i w jakim trybie służy na nie zażalenie. Zgodnie z art. 124 § 1 kpa *„Postanowienie powinno zawierać: (...) pouczenie, czy i w jakim trybie służy na nie zażalenie lub skarga do sądu administracyjnego oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jego wydania.”*
5. Nieterminowe pobranie opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – w 20 przypadkach, za zezwolenia oznaczone: I/6435/A/1/2008, I/6435/B/1/2008, I/6435/A/5/2009, I/6435/B/5/2009, I/6435/A/6/2009, I/6435/B/6/2009, I/6435/A/7/2009, I/6435/B/7/2009, I/6435/C/7/2009, I/6435/A/4/2009, II/6435/C/4/2009,

I/6435/C/16/2008, I/6435/C/18/2008, I/6435/A/22/2008, I/6435/A/23/2008, I/6435/A/24/2008, I/6435/A/25/2008, I/6435/A/26/2008, I/6435/A/27/2008, RGK-6435/2/2008 – opłaty zostały wniesione przez wnioskodawców po wydaniu zezwoleń. Działaniem takim naruszono wymóg art. 11¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, stanowiącego, iż *„Opłatę (...) wnosi się na rachunek gminy, przed wydaniem zezwolenia (...)”*.

6. Nieprawidłowe naliczenie oraz pobranie w niewłaściwej wysokości opłat za korzystanie z 12 zezwoleń, oznaczonych: I/6435/A/12/2008, I/6435/A/3/2009, I/6435/B/3/2009, I/6435/A/4/2009, I/6435/A/5/2009, I/6435/B/5/2009, I/6435/A/6/2009, I/6435/B/6/2009, I/6435/A/7/2009, I/6435/B/7/2009, I/6435/C/7/2009, I/6435/A/10/2008 – opłaty pobrano w wysokości nieproporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia, czym naruszono wymóg art. 11¹ ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, zgodnie z treścią którego *„W roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności, opłaty (...) dokonuje się w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia”*.
7. Niewygaszenie 21 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, pomimo nieterminowego dokonania opłaty za korzystanie z powyższych zezwoleń. Zgodnie z art. 18 ust. 12 pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, *„Zezwolenie wygasa w przypadku (...) niezłożenia oświadczenia (...) lub niedokonania opłaty (...)”* w terminach i wysokościach określonych ww. ustawą.
8. Przywołanie w podstawach prawnych wszystkich poddanych badaniu zezwoleń na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych – niewłaściwego (nieaktualnego), w dacie podejmowania rozstrzygnięcia, publikatora ustawy o wychowaniu w trzeźwości, *t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.*, zamiast *t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.* oraz brak przywołania art. 18¹ ust. 1 i 2 przedmiotowej ustawy. Działaniem takim organ administracji nie zapewnił stronom pełnej informacji o podstawie prawnej rozstrzygnięcia.
9. Umieszczenie w zezwoleniach na sprzedaż napojów alkoholowych, oznaczonych: I/6435/A/1/2008, I/6435/A/7/2009, I/6435/C/7/2009, 6435/1/2008, 6435/2/2008 – pieczęci nagłówkowej *„Urząd Gminy Zawidz”*. Działaniem takim naruszono wymogi art. 107 § 1 kpa, zgodnie z którym decyzja powinna zawierać, między innymi, oznaczenie organu administracji publicznej, przy czym zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości – organem zezwalającym jest wójt gminy.
10. Nieumieszczenie na wszystkich poddanych badaniu wnioskach o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – pieczętki wpływu do jednostki. Zaniechaniem takim

naruszono wymogi wyżej cytowanego § 6 ust. 11 rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej.

III. W zakresie spraw obywatelskich

W zakresie prowadzenia ewidencji ludności i wydawania dowodów osobistych

Sposób zgłaszania i przyjmowania danych niezbędnych do zameldowania i wymeldowania oraz prowadzenia ewidencji ludności był zgodny z zasadami określonymi w ustawie z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (dalej ustawa o ewidencji ludności i dowodach osobistych – t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993 z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 grudnia 2002 r. w sprawie zgłaszania i przyjmowania danych niezbędnych do zameldowania i wymeldowania oraz prowadzenia ewidencji ludności i ewidencji wydanych i utraconych dowodów osobistych (Dz. U. Nr 236, poz. 1999 ze sprost.).

W kontrolowanym okresie wpłynęło 181 wniosków o udostępnienie danych osobowych ze zbiorów meldunkowych. Wszystkie objęte kontrolą wnioski złożone zostały na właściwym formularzu, przez podmioty do tego uprawnione na podstawie art. 44h ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych³.

W okresie objętym kontrolą wydano 3 decyzje w sprawach meldunkowych. Poddane badaniu decyzje zawierały wszystkie wymagane elementy określone w art. 107 § 1 kpa.

W zakresie działalności Urzędu Stanu Cywilnego

W okresie objętym kontrolą Urząd Stanu Cywilnego w Zawidzu zarejestrował: 2 akty urodzenia, 45 aktów małżeństwa (8 aktów zawarcia małżeństwa przed Kierownikiem USC, 37 aktów zawarcia ślubu konkordatowego) oraz 54 akty zgonu. Sprawdzeniu poddano 2 akty urodzeń, 24 akty małżeństwa oraz 27 aktów zgonów.

Ustalono, że w kontrolowanej jednostce prowadzono – zgodnie z wymogami art. 17 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (dalej Prawo o aktach stanu cywilnego – t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688 z późn. zm.) – odrębne księgi stanu cywilnego oraz akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego dla aktów urodzeń, małżeństw i zgonów. Akty stanu cywilnego i zaświadczenia sporządzano na drukach zgodnych z wzorami określonymi w załącznikach do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego,

³ Zgodnie z treścią art. 44h obowiązującego w okresie objętym kontrolą.

ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (dalej rozporządzenie w sprawie zasad sporządzania aktów stanu cywilnego – Dz. U. Nr 136, poz. 884 z późn. zm.).

W kontrolowanym okresie Kierownik USC wydał 11 decyzji administracyjnych na podstawie przepisów ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, 1 decyzję na podstawie art. 4¹ ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.), 2 decyzje na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1956 r. o zmianie imion i nazwisk (t.j. Dz. U. z 2005 r. Nr 233, poz. 1992 z późn. zm.)⁴. Poddane kontroli decyzje zostały wydane z zachowaniem ustawowych terminów.

Pomieszczenie, w którym przechowywano księgi stanu cywilnego i akta zbiorowe, było właściwie zabezpieczone przed dostępem osób trzecich. Księgi stanu cywilnego i akta zbiorowe przechowywane były [REDAKTOWANE].

W zakresie powszechnego obowiązku obrony

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że zadania związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem rejestracji przedpoborowych realizowane były zgodnie z wymogami ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 września 2006 r. w sprawie rejestracji przedpoborowych (Dz. U. Nr 186, poz. 1377)⁵. W sposób właściwy zrealizowano czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem kwalifikacji wojskowej w 2009 r.⁶

IV. W zakresie realizacji zadań związanych z zakazem upraw konopi oraz maku

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawę maku niskomorfinowego oraz rejonizacji tej uprawy w 2008 roku.

Za prawidłowe uznano rozpropagowanie informacji wśród mieszkańców gminy o zakazie upraw maku i konopi włóknistych.

⁴ Od dnia 13 czerwca 2009 r. obowiązuje ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. Nr 220, poz. 1414).

⁵ Niniejsze rozporządzenie straciło moc z dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji osób na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej oraz założenia ewidencji wojskowej (Dz. U. Nr 202, poz. 1565), tj. z dniem 1 grudnia 2009 r.

⁶ Od 1 grudnia 2009 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej (Dz. U. Nr 202, poz. 1566).

V. W zakresie załatwiania skarg i wniosków

Regulacje wewnętrzne w zakresie skarg i wniosków zawierał Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy, wprowadzony zarządzeniem Nr 11/2007 Wójta Gminy Zawidz z dnia 16 kwietnia 2007 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Zawidzu.

W jednostce kontrolowanej prowadzono dwa rejestry skarg i wniosków – wpływających do Wójta oraz Rady Gminy. Rejestr oznaczony był zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej, zawierał rubryki pozwalające na określenie dat wpływu skargi lub wniosku oraz sposobu i terminów ich rozpatrzenia. Teczki aktowe przeznaczone do gromadzenia dokumentacji dotyczącej rozpatrywania skarg i wniosków oznaczone były zgodnie z wymogami powyższego rozporządzenia. W okresie kontrolowanym nie odnotowano wpływu skarg bądź wniosków.

Na podstawie przeprowadzonej analizy prawidłowości kwalifikacji pism wpływających do Urzędu stwierdzono, iż wybrane do badania pisma nie miały charakteru skarg lub wniosków.

Informacja wizualna o przyjmowaniu obywateli w sprawach skarg i wniosków umieszczona była w widocznym miejscu – przyjęte ustalenia odpowiadały wymogom określonym w art. 253 § 2 i 3 kpa.

VI. W zakresie pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych

Kontrolę z przedmiotowego zakresu przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

Kontrolą objęto organizację Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidzu (dalej GOPS), strukturę zatrudnienia, kwalifikacje zatrudnionej kadry, opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną z uwzględnieniem placówek wsparcia dziennego, a także następujące formy udzielanej pomocy: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, świadczenia pielęgnacyjne. Kontrola poddano również realizację programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”.

Stwierdzono, że Kierownik GOPS posiadał upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, jak również z zakresu świadczeń rodzinnych.

Pozytywnie oceniono prowadzenie dokumentacji dotyczącej rozpatrywania wniosków oraz tryb udzielania świadczeń rodzinnych i świadczeń pielęgnacyjnych przyznawanych

na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (dalej ustawa o świadczeniach rodzinnych – t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.).

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Kierownik GOPS nie posiadał specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej – takim działaniem naruszony został wymóg art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (dalej ustawa o pomocy społecznej – t.j. Dz. U. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.), który stanowi, że *„Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3 – letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej”*.
2. Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych była niezgodna z normą określoną w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z treścią którego *„Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników”*. Gmina Zawidz liczy ok. 7 160 mieszkańców, natomiast w GOPS zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych wykonujących pracę w terenie.
3. Nie utworzono wyodrębnionej komórki organizacyjnej do spraw świadczeń rodzinnych, do czego zobowiązuje art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
4. Nie powołano zespołu wdrażającego Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zawidz na lata 2007 – 2013.
5. Nie wypełniono obowiązku wynikającego z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej – do dnia zakończenia kontroli gmina nie przystąpiła do utworzenia placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkań chronionych.
6. Rozstrzygnięcie 1 decyzji w sprawie odmowy skierowania zainteresowanego do domu pomocy społecznej pozostaje w sprzeczności z treścią informacji zawartych w zebranych w tej sprawie dokumentach, w tym ze stwierdzeniem braku możliwości zapewnienia stosownej opieki w miejscu zamieszkania.
7. W podstawie prawnej 19 decyzji dotyczących zasiłków okresowych, kierowania osób do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt oraz dożywiania – przywołano niewłaściwy (nieaktualny) w dacie podejmowania rozstrzygnięcia, publikator ustawy o pomocy społecznej – od 2 lipca 2008 r. podstawa prawna wydawanych decyzji winna być cytowana w adresie publikacyjnym według ujednoliconego tekstu ustawy o pomocy społecznej.

8. Nie przestrzegano przy znakowaniu spraw z zakresu pomocy społecznej – przepisów rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych, i tak:
- 4 decyzje administracyjne z zakresu przyznania zasiłków okresowych, oznaczone: GOPS-8123/40a/08, GOPS-8123/18a/08, GOPS-8123/15a/08, GOPS-8123/34b/08 – zawierały elementy inne niż określone w rozporządzeniu – do kolejnego numeru ze spisu spraw widniejącego po symbolu sprawy dodano literę,
 - 3 decyzje administracyjne z zakresu przyznania świadczeń pielęgnacyjnych, oznaczone: GOPS-ŚP.8180/122/07, GOPS-ŚP.8180/237/07, GOPS-ŚP.8180/643/07 – zawierały symbole liczbowe grup klasyfikacyjnych niezgodne z obowiązującym w ośrodku Zarządzeniem Nr 25/04 Wójta Gminy Zawidz z dnia 20 października 2004 r. w sprawie wprowadzenia do instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych dodatkowych haseł.

W zakresie programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” realizowanego na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” (dalej ustawa o ustanowieniu programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” – Dz. U. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.)⁷ ustalono, że gmina nie zapewniła pomocy w formie gorącego posiłku uczniom wszystkich 8 szkół działających na terenie gminy. Dożywianie realizowane było w postaci kanapek, herbaty, mleka lub kakao. Zaniechaniem takim naruszono wymogi określone w art. 48 ust. 4 i 5 ustawy o pomocy społecznej oraz § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” (dalej rozporządzenie w sprawie realizacji programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” – Dz. U. Nr 25, poz. 186 z późn. zm.), zgodnie z którym „*Pomoc w formie posiłku jest udzielana ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, w celu zapewnienia zdrowego żywienia*”.

⁷ Z dniem 1 stycznia 2010 r. art. 1 ust. 2 wymienionej ustawy został zmieniony przez art. 17 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych (Dz. U. Nr 219, poz. 1706) w następujący sposób: „*Program jest programem wieloletnim (...) i jest realizowany w latach 2006 – 2013*”.

Przedstawiając powyższe ustalenia – w przypadku niewyeliminowania do chwili obecnej stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości – zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia następujących działań:

1. Dokonywania wpisów oraz zmian w ewidencji działalności gospodarczej w pełnym zakresie danych określonych w art. 7b ust. 2 ustawy Prawo działalności gospodarczej.
2. Odnutowywania dat zgłoszenia zmian przez przedsiębiorcę oraz wprowadzenia zmian do ewidencji – we właściwych kolumnach ewidencji działalności gospodarczej.
3. Umieszczania na zaświadczeniach o dokonaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, zaświadczeniach o dokonanej zmianie wpisu, a także na decyzjach o wykreśleniu podmiotu z ewidencji działalności gospodarczej, jak również na udzielanych zezwoleniach na sprzedaż napojów alkoholowych – właściwego oznaczenia organu ewidencyjnego, tj. Wójta Gminy Zawidz.
4. Wskazywania w podstawach prawnych zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych oraz zaświadczeń o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej – właściwych przepisów prawa będących podstawą rozstrzygnięcia bądź rozpatrzenia oraz aktualnego publikatora.
5. Wydawania decyzji o udzieleniu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – po weryfikacji wniosku o wydanie zezwolenia pod kątem prawidłowości i kompletności jego wypełnienia oraz dołączonych dokumentów, zgodnie z wymogami ustalonymi w art. 18 ust. 5 i 6 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, a w przypadkach, gdy wniosek nie czyni zadość wymaganiom ustalonym w przepisach prawa – wzywania wnioskodawców do usunięcia braków w trybie art. 64 § 2 kpa.
6. Wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – na okres oznaczony, nie krótszy niż 2 lata, oraz napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 18 ust. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.
7. Wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – po uzyskaniu postanowień Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z właściwymi uchwałami Rady Gminy, zgodnie z regulacją art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości.
8. Wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – po uiszczeniu przez wnioskodawcę obowiązującej opłaty, zgodnie z wymogami określonymi w art. 11¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

9. Naliczania i pobierania opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 11¹ ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.
10. Wygaszania, w drodze decyzji administracyjnej, zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – w przypadku nieterminowego dokonania opłaty za korzystanie z zezwolenia, zgodnie z obowiązkiem ustalonym w art. 18 ust. 12 pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.
11. Zamieszczania pieczętki wpływu na składanych do urzędu pismach związanych z realizacją zadań z zakresu prowadzenia ewidencji działalności gospodarczej oraz udzielania zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z wymogiem § 6 ust. 11 rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej.

Proszę również Pana Wójta o poinformowanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawidzu o ustaleniach kontroli zaprezentowanych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym a dotyczących przedmiotu działalności komisji oraz o przekazanie treści zalecenia pokontrolnego do realizacji celem wyeliminowania ustalonej nieprawidłowości, a mianowicie zamieszczania w treści postanowień Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – pouczenia o możliwości i trybie wniesienia zażalenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 124 § 1 kpa.

Ponadto – w zakresie pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych – zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia następujących działań:

1. Zatrudnienia na stanowisku Kierownika GOPS osoby posiadającej specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej – zgodnie z wymogiem ustalonym w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.
2. Dostosowania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych do wymogów określonych w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
3. Utworzenia odrębnej komórki organizacyjnej do spraw świadczeń rodzinnych, zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
4. Podjęcia działań zmierzających do utworzenia zespołu odpowiedzialnego za wdrażanie Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zawidz na lata 2007 – 2013.

5. Prowadzenia placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkań chronionych, zgodnie z obowiązkiem ustalonym w art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej.
6. Kierowania do domu pomocy społecznej osób wymagających całodobowej opieki, nie mogących samodzielnie funkcjonować w całodziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w środowisku.
7. Wskazywania w podstawie prawnej decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej dotyczących zasiłków okresowych, kierowania osób do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt oraz dożywiania – przepisów prawa stanowiących podstawę ich wydania.
8. Przestrzegania przepisów rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej w zakresie:
 - oznaczania spraw dotyczących pomocy społecznej symbolami grup klasyfikacyjnych określonymi w jednolitym rzeczowym wykazie akt oraz zakładania spisów spraw i teczek aktowych, zgodnie z § 16 powyższego rozporządzenia,
 - znakowania decyzji z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych zgodnie z wymogami § 18 ust 1 rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej oraz nadawania każdej sprawie z zakresu pomocy społecznej, odrębnego, niepowtarzalnego znaku, zgodnie z § 18 ust. 2 przedmiotowego rozporządzenia.

W zakresie realizacji pomocy w formie dożywiania pragnę zwrócić uwagę Pana Wójta na potrzebę zapewnienia gorącego posiłku uczniom wszystkich szkół z terenu gminy – zgodnie z wymogiem ustalonym w art. 48 ust. 4 i 5 ustawy o pomocy społecznej, oraz § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Jednocześnie zobowiązuję Pana Wójta do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń i wniosków pokontrolnych.

*z up. Wojewody Mazowieckiego
Edyta Ostrowska
Dyrektor Wydziału Kontroli*